

Čaká nás harmonizované európske označovanie potravín, tento trend je zbytočné predbiehať národnou schémou

Európska komisia tento rok v rámci stratégie Z farmy na stôl oznámila, že do dvoch rokov predloží konkrétne návrhy k jednotnému a harmonizovanému označovaniu výživovej hodnoty potravín na prednej strane balenia a tiež prehodnotenie označovania krajiny pôvodu potravín.

Návrh Potravínového semaforu, ktorý bol predložený do Národnej rady Slovenskej republiky, znamená snahu o vytvorenie národnej schémy označovania potravín, ktorá si bude o pár rokov konkurovať s európskou. V konečnom dôsledku sa tak môže stať, že snaha o zjednodušenie informácie pre spotrebiteľa sa minie účinku a spotrebitelia budú zmätení z množstva informácií, ktorú budú jednu a tú istú potravinu označovať zelenou aj červenou farbou.

Európska komisia predstavila 20. mája stratégiu Z farmy na stôl. V rámci stratégie oznámila, že do konca roka 2022 predstaví návrh celoeurópskych povinných etikiet s označením výživovej hodnoty na prednej strane balenia. Cieľom je pomôcť spotrebiteľom zohľadniť pri výbere potravín aj zdravotný aspekt. V rámci Európskej únie už existuje viac druhov dobrovoľných národných schém: najrozšírenejšími označovania sú Nutri-score s farebnou škálou označenia výživovej hodnoty vo viacerých európskych krajinách ako Nemecko, Francúzsko či Belgicko, potom tzv. baterkové značenie v Taliansku, či označenie pomocou tzv. kľúčovej dierky v severských krajinách. Avizovaným zámerom EÚ je legislatívne zjednotenie všetkých národných schém do jednej a momentálne na európskej úrovni prebieha živá diskusia o tom, ktorá z existujúcich národných schém sa stane povinným európskym označením.

„Vážime si a vítame záujem našich poslancov venovať sa aktuálnej problematike označovania potravín za účelom zjednodušenia výberu pre spotrebiteľov. V čase, kedy sa už diskutuje o prijatí jednotnej európskej schémy, je pre Slovenskú republiku neskoro vytvárať svoju národnú schému. Proces prípravy takejto národnej schémy v ostatných krajinách trval niekoľko rokov, nakoľko musí

byť výsledkom rozsiahlej odbornej diskusie a splňať podmienky stanovené európskou legislatívou,” uvádza Jana Venhartová, riaditeľka Potravinárskej komory Slovenska.

Pri prijatí národnej schémy je zároveň potrebné brať do úvahy aj jej dopad na konkurencieschopnosť slovenských podnikov, dopad na ceny potravín, výšku administratívnych nákladov na zriadenie a prevádzku národnej schémy, ako aj vytvorenie spôsobu efektívnej kontroly. Náklady, ktoré budú potrebné na zriadenie slovenskej schémy, by sa mali efektívne využiť na už aj tak zaostávajúce slovenské potravinárstvo. *„Je nám veľmi ľúto, že takáto dôležitá téma, ktorá zavádza ďalšie povinnosti pre potravinárske podniky, nebola vopred prediskutovaná s potravinárskou samosprávou. Rovnako ako v iných krajinách, aj slovenskí výrobcovia majú obavy, že potravinový semafor bude znamenať zvýšenie nákladov pre potravinárov a následné navyšovanie cien potravín, môže zúžiť celkovú ponuku potravín pre spotrebiteľa a ohroziť tradičné slovenské výrobky, ako napríklad slanina, bryndza či oštiepok. V tomto momente je pre nás oveľa dôležitejšie zamerať sa na podporu výroby potravín na Slovensku,”* uvádza Marián Šolty, podpredseda za potravinárstvo Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory.

V slovenskej legislatíve pritom už teraz existuje viacero možností na dobrovoľné označovanie, ktoré vyzdvihuje slovenský pôvod či kvalitu potravín. Výrobcovia majú napríklad možnosť označiť výrobok, ktorý bol vyrobený na Slovensku, výrazom „Slovenská potravina“ či „Vyrobené na Slovensku“. Zároveň sa môžu zapojiť do systému „Značka kvality SK“ pod gesciou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, kde o pridelení značky rozhoduje odborná komisia. Prijatie ďalšej dobrovoľnej schémy s farebným označením bude v konečnom dôsledku pre spotrebiteľa mátaúce. Nakoniec sa môže stať, že ten istý výrobok bude podľa európskej schémy zelený, pričom podľa slovenskej schémy bude červený.

„Predstavenie idey potravinového semaforu bez zverejnenia konkrétnych podmienok vo forme vykonávacích vyhlášok vytvára právnu neistotu. Zavedenie národného potravinového semaforu prinesie zbytočné dodatočné náklady pre potravinárov, ktorí sú už teraz zatažení množstvom legislatívnych pravidiel na európskej aj slovenskej úrovni. Našou úlohou by malo byť aktívne

zapojenie sa do európskej diskusie o finálnej podobe spoločnej európskej schémy, ktorá bude jednotná pre všetkých potravinárov Európskej únie,” uzatvára Ľubomír Tuchscher, výkonný riaditeľ Slovenského združenia pre značkové výrobky.